

INWONERINTERVIEW

Gèèselse Ermelindis, Peer Paorel en Heukelomse Mie: De eigenheid blijft, maar de strijd is er niet meer!

Tijdens de gemeentelijke herindeling in 1997 werden drie dorpen samengevoegd: Heukelom, Moergestel en Oisterwijk. Uit sentimenten en uit vrees om eigenheid te verliezen, en tegelijkertijd een uit behoefte aan samenwerking, resulteerden deze emoties in het jaar 1999 in de geboorte van drie reuzen. Zij symboliseren het individuele karakter van de dorpen met de mogelijkheid tot samenwerking. De drie reuzen zijn nog jong maar historisch gezien wordt er teruggesproken naar een oude traditie. De Uitstraling wilde deze drie reuzen wel eens 'persoonlijk' ontmoeten en ging daarom in gesprek met Gèèselse Ermelindis, Peer Paorel en Heukelomse Mie.

Door Anita van Dooren

Vertel eens iets over jullie achtergrond en de eigenheid die jullie vertegenwoordigen.

Gèèselse Ermelindis vertelt: "Ik ben een heilige en van oorsprong werd ik vereerd in België, maar ook in Moergestel. Mensen kwamen naar mij toe om zich te laten genezen, om van hun zweren af te komen. In de kerk van St.-Jans Onthoofding in Moergestel staat een beeld van de heilige Ermelindis en een relikwie. Ik ben de heilige onder ons en dat is ook wel nodig want iemand moet het toezicht houden! Peer Paorel is bijvoorbeeld jong en soms ondeugend. Een jong broekje, als hij in een optocht loopt dan 'hupst' hij nog een beetje, en hij gaat vaak achter de dames aan." Peer Paorel reageert met verheven stem: "Ik draag de parel van Brabant uit. Ik ben een adellijke heer van stand, een ridder uit het jaar 1388, heer van Oosterwijk die de stadsrechten van Oisterwijk heeft. De kleuren rood en grijs uit het wapen van Oisterwijk, dit zijn ook de ridderkleuren." Als laatste komt Heukelomse Mie aan bod: "Mie Pieters was de meest bekende uitbaatster, van het café Jagers en Visscherslust in Laag-Heukelom. In wijde omstreken was en is zij nog steeds heel bekend. Ik was iemand die gemoedelijk was en gastvrij, maar toch iedereen in de gaten hield, jonge meiden en jonge mannen waarschuwde ik om niet door het jonge kloaver te lopen."

Hoe is jullie band onderling? "Wij zijn op dezelfde dag geboren en vieren daarom altijd samen onze verjaardag, op 27 december. Wij hebben ons gezamenlijk in het geboorteregister ingeschreven en wij zijn allen in Stanislaus gedoopt, wij hebben ook alle drie een peter en een meter. Het scheidt een band om deze gebeurtenissen met elkaar te delen", aldus Mie. Gèèselse Ermelindis voegt hieraan toe: "Wij worden tijdens onze reizen altijd per vrachtwagen vervoerd. Dan moet je wel goed met elkaar op kunnen

schieten, want de ruimte is erg beperkt als je zo opeengepakt wordt." Een lachsalvo volgt als daaraan toegevoegd wordt dat er heus geen onheuselijke dingen gebeuren. Serieus pakt Peer Paorel het verhaal weer op na deze opmerking: "We gaan vaak met zijn drieën op stap, maar we willen toch naar onze eigen thuishaven terug. Mijn thuisbasis is loods vier van Teurlings. Mie wil altijd naar haar eigen achtertuin kunnen kijken en Ermelindis wordt goed verzorgd en bewaakt door de zusters van Stanislaus."

De reuzen laten zich zien tijdens allerlei evenementen. Merken de reuzen dat zij meer eenheid en samenhang hebben gebracht in de drie kerngemeenten?

Gèèselse Ermelindis vertelt: "We bezoeken de plaatselijke activiteiten zoals: Wie kent kunst, Landjuweel, Moergestel fietsdorp, we steunden Guus Moonen, we waren op de jaarmarkt in Oisterwijk en het poppentheater, en we hielden een danswedstrijd. Het is vaak heel gezellig met allerlei folklore dans- of toneelgroepen om ons heen. Vanaf het eerste uur werden we muzikaal begeleid door het dweilorkest 'De mennekes', en tegenwoordig door 'F.C. Nott'. Soms komt het Hèukeloms Hermenieke er nog aan te pas. Er zijn veel enthousiaste mensen uit de drie kernen die ons graag zien komen. We voelen dan echt een stuk verbondenheid met elkaar." Peer reageert: "De eigenheid blijft, maar de strijd is er niet meer." Mie: "Wij hebben elkaar hard nodig, zeker omdat wij de kleinsten zijn en bij ons op Heukelom minder

Mie, Ermelindis en Peer Paorel

te doen is!" De eenheid in verscheidenheid en mogelijkheid tot samenwerking komen bij deze reuzen dus goed tot hun recht.

In heel Nederland leven er maar vijftien reuzen, dat is niet zoveel als in het buitenland. Komen jullie deze andere reuzen wel eens tegen? Mie: "Wij worden regelmatig uitgenodigd door andere reuzen, soms als peter en meter bij een doop. We komen overal, in landen als België en Frankrijk. We komen tijdens deze evenementen onze reuzenvrienden en reuzenkinderen weer tegen, dat is erg leuk, want je raakt toch bevriend met elkaar. De reuzen in België kunnen uitzonderlijk goed dansen. Soms komen we zelfs Afrikaanse reuzen tegen, met swingende muziek om zich heen. We dromen nog van Canada, maar helaas kregen we daar het geld niet voor bij elkaar. Het gaat in het buitenland wel meer om de folklore. Daar leeft die veel meer dan hier in Nederland." Ermelindis: "Máár in Tilburg zijn er nu drie reuzen bijgekomen. Zij moeten het nog leren, wij nemen ze graag mee naar andere optochten om hen te laten zien hoe je als reus daarmee omgaat. En in Hilvarenbeek is er een reus in oprichting, daar zijn wij natuurlijk ook bij! Dat brengt de stand op negentien reuzen."

Kinderen reageren heel spontaan op ons

Hoe reageert het publiek op de reuzen? "Kinderen reageren heel spontaan op ons en willen vaak een handje geven. Ze vinden het wel grappig, er hangt een gezellige gemoeidelijke sfeer met muziek op de plekken waar wij komen", aldus Peer. "Soms denken kinderen dat ik een mooie prinses ben. Ik ben helemaal geen ijdeltuit hoor, maar ik vind zelf dat wij ontzettend knap zijn! Echt, wij zijn héél mooi, ik durf best op te scheppen! Onze koppen en handen zijn gemaakt door Pierre van Wanrooy; iemand van de Efteling", aldus de Gèeselse. Zou er nog iets moois op kunnen bloeien tussen Peer Paorel en de Gèeselse Ermelindis? "Nou, daar ben ik toch te heilig voor, dat gaat er niet van komen!", benadrukt Ermelindis benepen.

De verbondenheid komt weer tot uiting als Mie vertelt: "Wij gaan nooit zonder elkaar op stap. Peer Paorel is dan wel jong, maar hij past wel goed op ons." Ermelindis: "In Maastricht werden we tijdens een optocht uit elkaar gezet. Normaal zijn we één geheel, dat viel nu weg. Dat doen we nooit meer, we moeten samen kunnen blijven anders gaan we niet. Ik was toen erg verdrietig." Peer Paorel vertelt: "We lopen vaak vele kilometers, dat is niet makkelijk. Als je zo groot bent als wij, dan zie je de obstakels en kuilen over het hoofd. Het kan zomaar gebeuren dat je dan een flinke smak maakt, dat is mij dus wel eens overkomen. Het ziet er misschien wel grappig uit, maar leuk is dat niet. Gelukkig werd ik goed opgevangen door de mensen om mij heen. Alle reuzen hebben een groep mensen om zich heen, begeleiders die waarschuwen bij hindernissen. Die groep mensen vertegenwoordigt ook de reus waar zij bij hoort. Mijn groep is nog erg speels, die van Mie straalt veel meer eenvoud, knusheid en saamhorigheid uit."

Zijn die optochten niet zwaar voor de reuzen? Mie vertelt: "Regen is funest voor de reuzen; we hebben wel een regenjas en een regenkapje, maar het wordt voor ons dan erg zwaar. Hoge bomen, oftewel grote reuzen vangen veel wind, maar ook veel regen, dat maakt je kwetsbaar. Je moet bedenken dat als die enorme reuzenkleding nat wordt, dit erg zwaar wordt voor de dragers. Bij slecht weer gaat het dan ook niet door. Wij zijn nog op zoek naar enkele leuke en sterke mannen, die de reuzen zouden willen dragen. We zijn vaak van april tot september op pad, en meestal op een zondag. Als we meer dragers hebben kunnen we het ook meer afwisselen. Dus houd je van gezelligheid en zoek je nog een stoere hobby? Dan ben je van harte welkom bij de reuzen!" Wat weegt zo'n reus nou helemaal? Daarop beslissen Ermelindis en Peer dat Mie degene is die maar op de weegschaal moet gaan staan. Er wordt een ouderwetse keukenweegschaal voor de dag gehaald, en Mie wordt erop gezet. Opgelucht roept Mie uit: "Oo... het valt gelukkig mee, ik weeg maar 47 kilo!"

Mannetjesputters met interesse om de reuzen te ondersteunen, kunnen zich melden via info@reuzengilde.nl.

Met dank aan: Jose de Blicck, Cilia Stork en Ans Vugs.